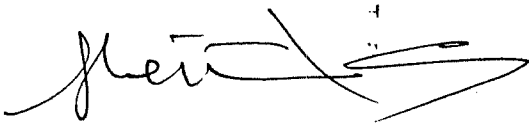
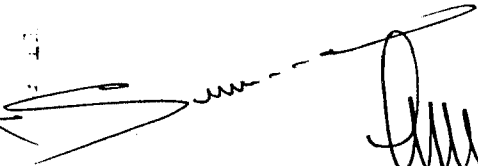

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

“765 sayılı Türk Ceza Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi”miz genel ve madde gerekçeleriyle birlikte ekte sunulmuştur.

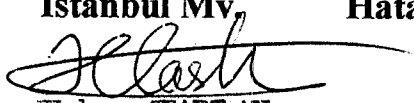
Gereği saygıyla arz olunur. 16.06.2000

Ahmet TAN
İstanbul Mv.

N.Kemal ATAHAN
Hatay Mv.

Emin KARAA
Kütahya Mv.

Ali ARABACI
Bursa Mv. (1)

Hakan TARTAN
İzmir Mv.

GENEL GEREKÇE

1926 yılında yürürlüğe konulan Türk Ceza Kanunu, 1889 İtalyan Zanardelli Kanunundan çok geniş ölçüde iktibas edilmek suretiyle hazırlanmıştır. Kanunun çeşitli maddeleri 56 defa değiştirilmiş ve bunların bazıları çok kapsamlı olmuştur. Yasa teklifimize konu TCK'nun 455 ve 459 maddeleri de en son 9.7.1953 tarih ve 6123 sayılı yasa ile değiştirilmiştir. Bu hükümler 47 yıldır yürürlüktedir.

Oysa, Türkiye 1950'li yıllardan itibaren çok hızlı sosyal ve ekonomik değişim ve gelişim içindedir. Hızlı bir kentleşmeyle birlikte sanayileşme de büyük bir atılım içine girmiş, insan hakları, hukuk ve adalet anlayışlarında evrensel gelişmelere koşut anlayışlar yerleşmiştir. Değerlerdeki, inançlardaki karşı konulmaz ve süratli değişim, mevcut hukuksal yapıyı da zorlamaktadır. Suç ve ceza siyaseti bakımından en önemli husus, değişen değerleri fazla vakit geçirmeden ceza kanunlarına yansıtılabilmektir. Adalet duygusunun en çabuk zedeleneyeceği alan ceza hukukudur. Ceza hukukunun özünü ceza adaleti oluşturur. Cezanın amacı, toplumdaki suç eğilimlerini önleme, bireylerin adalet duygularını onarma ve karşılamadır. Ceza, hukukun yaptırımı olduğu gibi, adaletin de güvencesidir. Bu nedenle ceza verilirken toplumda tüm koşullar iyi değerlendirilmeli, cezalarda adaletsizlik en düşük noktada tutulmalıdır. Bunun yanında suç ile cezalar arasında belirli bir oranın, dengenin bulunması da gerekir. Suçla ceza arasındaki dengesizlikler, adaleti sağlamadığı gibi, halkın tepkisini suçlunun üzerine çeker, toplumun adalet duygusunu sarsar. Cezaların örnek olma niteliği kalkar, suçları önleyici işlevini yapamaz bir duruma gelir.

Türk Ceza Kanununda bütün taksirli suçlar iki maddede (455, 459) toplanmıştır. İş kazaları da, trafik kazaları da, diğer meslek kazaları da bu maddelere göre değerlendirilmektedir. Türkiye'de taksirle suç işleyenlerin sayısı, araç sayısının, sürücü sayısının, iş sahalarının olağan üstü artmasıyla, bu artışa koşut hızla yükselmiştir. Özellikle trafik kazaları ve bu kazalarda ölen ve yaralanan insan sayısı dünya ölçülerinin çok üstüne çıkmış, bu suçu işleyenlere verilen cezalar; suçu önlemede yetersiz kaldığı gibi, kamu vicdanını ağır şekilde yaralar hale gelmiş, toplumdaki adalet duygularını zedeleyecek boyutlara ulaşmıştır. Hele, hele taksirli suçlarda uygulanan cezalandırma sistemi toplumun isyan duygularını artırmıştır. Ağır kusurlu olanların dahi ceza alsa bile, bu cezanın paraya çevrilebilir olması, tecil edilebilir olması toplumda, suçun cezasız kaldığı izlenimini vermekte, suçu önlemek bir yana adeta özendirmektedir.

Batı ülkeleri, ceza kanunlarında gerekli düzenlemeleri yaparken, Türkiye, 50 yıldır bu yönde herhangi bir düzenleme yapamamıştır.

Teklifle, taksirli suçlara verilen cezalar artırılırken, bilinçli taksirle suç işlendiğinde bilinçli taksir, şiddet nedeni sayılmaktadır. Bu gibi hallerde ceza üçte bir oranında artırıldığı gibi, verilen hapis cezası paraya çevrilemeyecek, tecil edilemeyecektir.

Bilinçli taksiri, basit taksirden ayıran husus, neticesinin failce fiilen tahmin edilmiş ve fakat istenmemiş olmasıdır. Sözelimi, kırmızı ıfıkta geçerek veya alkollü araç kullanarak veya hız sınırlarının üstünde araç kullanarak (vb) kazaya neden olma ve insan ölüm ya da yaralanmasına sebebiyet hali örnek gösterilebilir. Benzer halleri diğeri taksirli suçlarda da görmek mümkündür.

Teklifle, suç ve ceza arasında denge kurulmak, ceza adaletini sağlamak, toplumda mevcut adaletsizlik duygusunu onarmak amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu madde ile 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 455 inci maddesi yeniden düzenlenmekte, taksirle adam öldürmeye verilen cezalar artırılırken, bilinçli taksir halinde, verilen cezanın üçte bir oranında artırılacağı ve bu cezanın paraya çevrilemeyeceği, tecil edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 2- Bu madde ile de 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 459 uncu maddesi yeniden düzenlenmekte, taksirle adam yaralama suçuna verilen cezalar artırılırken, bilinçli taksir halinde, cezanın üçte bir oranında artırılacağı ve bu cezanın paraya çevrilemeyeceği, tecil edilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

TÜRK CEZA KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

Madde 1-01.03.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 455nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 455- Dikkatsizlik, tedbirsizlik, meslek ve sanatta acemilik, kanun, nizam ve emirlere riayetsizlik suretiyle bir kimsenin ölümüne sebebiyet veren kişiye üç yıldan altı yıla kadar hapis, 100 milyon liradan 250 milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fiil, birden fazla insanın ölümüne veya bir insanın ölümüyle beraber 456. maddenin 2.fikrasında gösterilen derecede diğer bir insanın yaralanmasına sebep olmuş ise, faile, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası, 250 milyon liradan, 500 milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda beyan olunan cezalar, kusurun derecesine göre sekizde bire kadar indirilebilir. Ancak, failin tahmin ettiği neticeyi istememesine rağmen, neticenin meydana gelmesi halinde ceza üçte bir oranında artırılır. Bu şekilde verilen cezalar paraya çevrilemez, ertelenemez.

Madde 2- 01.03.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 459ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 459- Bir insana, dikkatsizlik, tedbirsizlik, meslek ve sanatta acemilik, kanun, nizam ve emirlere riayetsizlik suretiyle cismen eza veren veya onun sağlığını ihlâl eden veya akli melekelerinde karışıklıklara sebep olan kimseye;

1) 456. maddenin bir veya dördüncü fıkralarındaki hallerde, zarar görenin şikayeti üzerine üç aydan altı aya kadar hapis, 50 milyon liradan yüz milyon liraya kadar ağır para cezası,

2) 456ncı maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarındaki hallerde, altı aydan iki yıla kadar hapis, 75 milyon liradan 150 milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Birden fazla kişi cüründen zarar görmüş ise, yukarıdaki fıkranın 1 no.lu bendinde yazılı halde faile altı aydan bir yıla kadar hapis ve 75 milyon liradan 150 milyon liraya kadar ağır para cezası, 2inci bendinde yazılı halde bir yıldan üç yıla kadar hapis, 150 milyon liradan 300 milyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Yukarıdaki fıkralarda beyan olunan cezalar, kusurun derecesine göre sekizde bire kadar indirilebilir. Ancak, failin tahmin ettiği neticeyi istememesine rağmen, neticenin meydana gelmesi halinde ceza üçte bir oranında artırılır. Bu şekilde verilen cezalar paraya çevrilemez, ertelenemez.

Madde 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

